

Selskabet modtog:

H. C. Schumacher, Observationes Cometæ anni 1585, Uraniburgi habitæ a Tycho Brahe, Jussu Serenissimi Regis Daniæ Christiani VIII^{vi} editæ. Altona 1845.

Mödet den 23de Januar.

Professor *Eschricht* meddelte i Udtog en Afhandling over Finhvalernes Osteologie og Artsadskillelse, som vil blive indrykket i næstudkommende Bind af Selskabets fysisk-mathematiske Skrifter.

I Afhandlingen omhandles først Beenbygningen af de store Hvaldyr i Almindelighed, dels for at eftervise Betydningen af de deri særegne Former og dels for at gennemføre den Sætning, at disse Former, hvor fremmede de end ere fra de mere almindelige i Pattedyrenes Beenbygning, dog i Almindelighed udvikles [af de oprindelige fælles Former. Hertil har især tjent Sammenligningen af Vaagehvalens Skelet paa tre indbyrdes langt fra hinanden staaende Udviklingstrin, nemlig hos et ganske spædt Foster paa 8 Tommers Længde, hos et næsten fuldbaaret og hos et udvoxet Moderdyr. Ved Sprængningen af de to førstnævntes Hoved har Undersøgelsen kunnet udvides til alle de meest skjult liggende Been og disses indbyrdes Forbindelse, og derved ere adskillige hidtil ikke kjendte Forhold komne for Dagen, især med Hensyn til Siebenet (os ethmoideum) og Næsens Sneglebeen (Conchæ), ligesom og Forholdet af Hjerneskillens Urbrusk har kunnet fuldstændigen oplyses fra det angivne Trin i Fosterudviklingen hos disse Dyr.

Denne Undersøgelse af Vaagehvalens Skelet har dernæst tjent som Udgangspunkt til en Undersøgelse om Finhvalernes Artsforskjellighed. Den Fremgangsmaade, Forfatteren herved har valgt, er, først at sammenligne de hidtil bekjendte Finhvalskeletter med Vaagehvalens i de forskjellige Aldere, hvorved det da først har viist sig, at Hovedets Beenbygning kun egner sig lidet til Artsbestemmelsen, eftersom de Uligheder,

som de forskjellige Arter deri frembyde, ere langt svagere og tildeels af samme Slags, som de, der findes hos samme Art af ulige Alder. Omvendt har derimod Hvirvlernes og Ribbenenes Antal, Brystbenets og Brystlemmernes Form, tildeels ogsaa Dyrenes absolute Størrelse, viist sig særdeles godt egnet til Artsbestemmelsen, eftersom Hvirvlernes og Ribbenenes Tal allerede er fuldstændigt hos de ganske smaa Fostre ligesom ogsaa Brystbenets og Brystlemmernes Form allerede givet, forudsat, at Bruskene ere uskadte. Den absolute Størrelse er fremdeles i mange Tilfælde et godt Skilletegn, idet man næsten paa hver enkelt Knogle kan skjelne, hvorvidt den er udvoxet, og de mindste Finhvaler som udvoxne ikke ere synderlig større end de største strax efter Fødslen.

Men den Hovedopgave, Forfatteren har stillet sig i denne Afhandling, gaaer ud paa, at finde de forskjellige Arters ydre Skjælnemærker i Forbindelse med de indre, hvorved alene den Artsadskillelse, som de nordiske Kystbeboere og de Söfarende have fastsat, kan bringes i Overeensstemmelse med den, som er udsprunget af Museumsstudierne.

Ved Hjælp af vigtige Oplysninger, som især skyldes Capt *Holböll*, og ved Hjælp af rige Sendinger især fra ham men ogsaa fra andre for Sagen sig interesserede Venner, er Forfatteren kommet til det Resultat, at i Norden kan eftervises idetmindste 5 forskjellige Arter af Finhvaler med følgende Mærker.

1. *Balænoptera longimana* (Rudolphi) med 53 Hvirvler og 14 (eller 15) Par Ribbeen; Brystbenet omtrent ligesidet fiirkantet med afrundede Hjørner, af hvilke eet op, eet ned og eet til hver Side, ofte med et stort Hul; Skulderbladet uden Acromion og uden Processus coracoideus; Brystfinnerne omtrent $\frac{1}{4}$ af hele Kroppen i Længde; Hovedet saavel som hvert enkelt Hvirvelbeen kjendeligt ved større Brede og Plumphed. Bliver 60' lang. Rygflinnen har Form af en lav, langtrukket tyk Knold, bagtil med en noget stump, buttet Spidse. Den sidder tæt foran Höiden af Galtet. Hele Kroppen meget plump fremfor de övrige Finhvaler. Oventil sort, nedentil hvid med sorte Pletter; Barden sorte; omkring Munden saavel forneden som foroven en Række Knuder med eet eller to stive Haar i hver, en lignende Række langs Midtlinien af Overkjæben. Det er den eneste bekjendte Finhval, der er besat med Balaner, navnlig *Diadema balænaris*, maaskee endog hvert Individ har dem. — Tyndtarmen har en saa eiendommelig formet Sliimhinde i hele sit

Forløb, at Dyret lettelig kjendes paa hvert mindste Stykke deraf, idet den nemlig paa hele sin Overflade danner en uafbrudt Række meget dybe, vidtaabenstaaende Celler. Det er Grönlændernes Keporkak, Nordamerikanernes Humpback, Fabricii Balæna Boops, Rudolphis *B. longimana*, hvilken sidste Benævnelse fortjener Fortrinet.

2. Grönlændernes *Keporkarnak*?. Af Fabricius kaldt *B. musculus*, uden dog at være kjendt af ham; af Capt. Holböll seet et Par Gange frit svømmende og bestemt ved at have en Rygfinne, som bestaaer af en Fedtknude, hvorpaa sidder en ganske lille Spidse. Ved den nylig afdöde Inspecteur i det nordlige Grönland, Lieutenant Möller, har Forfatteren faaet tilsendt en Arm og en Rygfinne af en 65 Fod lang Finhval, indstrandet i Nærheden af Godhavn og angivet at være en Tunnolik. Men Rygfinnen svarede saa aldeles til Capt. Holbölls Beskrivelse, at det aabenbart er den af ham kaldte Keporkarnak, og Armen (Brystfinnen) er saa aldeles afvigende i Form fra alle hidtil paa Finhvalskeletter iagttagne, at den fuldkommen bekræfter, hvad Rygfinnens eiendommelige Form bragte Capt. Holböll til at antage, at denne Keporkarnak er forskjellig fra de hidtil bestemte. (Der er Grund til at antage, at denne Art er de gamle Biskaierhvalfangeres Gibbar.) Armenes Længde, $\frac{1}{3}$ af Kroppens, og Rygfinnens Form i Forbindelse med det Grönlandske Navn lade formode, at denne Art bör stilles nærmest ved den foregaaende. Den er efter Capt. Holbölls Opgivende heel sort, og bliver idetmindste henved 70 Fod lang.

3. Den ved de europæiske Kyster hyppigst iagttagne store Finhval og derhos de Söfarendes egentlige Finfisk, *B. Boops* og *Physalis L. B. sulcata arctica* Schlegel, *B. rostrata* Rudolphi og Rosenthal, Grönlændernes Tunnolik (?). Bliver 100 Fod lang; 61 Hvirvler og 15 Par Ribbeen; Brystbeen lig den langhaandede Finhvals; Armene omtrent $\frac{1}{10}$ af Legømetets Længde; Rygfinnen tæt bagenfor Höiden af Gattet, flad, krogformet. Farven sort foroven, hvid forneden; Barderne sorteblaa og bagtil hvidlige. (Tyndtarmen skal efter Prof. Vroliks Angivelse have Tverfolder.)

4. *B. musculus* Cuv. og Jøh. Müller kommer den foregaaende nær i Størrelse og ligner den i Armenes Længde ($\frac{1}{10}$ af Kroppens) og i Rygfinnens Form og Stilling; men synes at maatte sættes som en forskjellig Art derved at a) Tvertapperne af den 3die, 4de, 5te og 6te Halshvirvel

danne fuldstændige Ringe, b) Brystbenet er dannet som et Kors, hvis Sidegrene have Form af brede Vinger og den forreste meget brede Green har et dybt Indsnit c) at Tyndtarmen i hele dens Forløb har 4—5 meget høie (1^{1/2}) Længdefolder og endelig d) dens Farve paa Siderne og idetmindste tildeels foroven er lysegraa.

5. *Balanoptera minor* Knox, hvilken Forfatter først har angivet dens væsentlige Charakter, nemlig dens Hvirvletal (47) og Ribbeenstal (11 Par) og dens ringe Størrelse (neppe over 30 Fod), samt rigtigheden angivet paa Tegningen, at dens Brystlemmer have et meget bredt, ganske hvidt Bælte paa den ved Roden og Spidsen kulsorte udvendige Flade. Til disse Characterer maa endnu føies Brystbenets Form af et meget langtrukket Kors. Barderne ere hvide, Tyndtarmens Sliimflade slap med utydelige Længde- og Tverfolder. Det er de Norskes Vaagehval; Grönlændernes Tikagulik har Forfatteren fundet at være eensartet — eller idetmindste ikke sikkert adskillelig fra den. Det er ogsaa Fabricii, Albers's og Dr. Kröyers Balæna rostrata, fremdeles J. Hunters pyked Whale.

Den meteorologiske Comitee fremlagde: *Collectanea meteorologica sub auspiciis Societatis regiæ Scientiarum danicæ edita. Fasc. III continens observationes in Guinea institutas. Hauniæ 1845. 4to.*

Selskabet modtog:

Levy, sur la cire des abeilles. Særskilt Aftryk af *Annales de Chemie et de Physique. 3me Serie.*

Mödet den 6te Februar.

Etatsraad *Finn Magnusen* forelæste, som indsendte fra Pastor *J. H. Schröter* i Thorshavn paa Færøerne, følgende Bemærkninger med Hen-